

JAROSLAV
CHEBEN
KRESBY, GRAFIKA

SOBOTKA

Sen o zemi, sen o věčnosti, nikdy neukončené hledání nedosažitelného. Výtvarně vyjadřovaná touha po poznání hloubek života, zákonitosti existence. Živost filosofie, prezentovaná kresbou a grafickou technikou. To je tvorba Jaroslava Chebena. Zároveň však naprosto vyhraněný vztah ke skutečnosti, vědomí sound-
lečnosti se světem.

Řada čtenářů zná jeho působivé grafické úpravy knih, vydaných hradeckým Kruhem. Řada přátel krásné knihy má bibliofilské vydání jeho oblíbených básní, rozmanitostná vždy svým a svým přepisováním textu.

Ústředním motivem Chebenova díla, jeho živosti, naplněnou kresbou osou, je Země. Země ve své podstatě. Všeobsažná krajina, objímající člověka a určující jej, geografický determinant jeho osudu. Zpočátku se zabývá tímto problémem jako takovým. Osudovým prolnutím člověka a krajiny. Teprve později, jakoby se vracel sám k sobě, k svému děství, jakoby hledal oporu pro svůj vlastní osud, se odvrací od abstraktního vyjadřování obecní myšlenky ke konkrétní české krajině. Jsou to úsvety danovaných tučkových skic, kreslených ve zkratce, v rychlosti, věšinou z jednodušího dopravního prostředku. Je to kuličkový náznak krajiny s maximálním zjednodušením tvarů, k němuž ho natí časové omezení pohybu, za něhož pracuje. Nevšimá si souhrnu detailů, zaznamenává celkové kresby, globálně, zaznamenává okamžitý dojem.

Teprve potom přichází pečlivě kresbené či grafické zpracování. A opět se ukazuje virtuozita ruky, vedoucí po papíře měkkou tužkou a pokrývající jeho plochu čarami, jejichž intenzita i rozdílnost v ozvučení vyjadřuje cosi z osudovosti člověka. Čára tužkou, po-
sečaná na papíře, říká o Jaroslavu Chebenovi daleko více, než o jímém řadu obrazů. Totéž lze vycítit i z cyklu dřevotisků, využívajících grafické malebnosti vystupujících let. Avšak ani zde nejde o rafinovaný postup grafika, nýbrž o vědomě dotýkání se reality,

vědomě využívání stop materiál, který je grafickým spolupracovníkem při vyjádření jeho vztahu ke světu, při vyjádření jeho životní filosofie, jež se nutně, chci-li nechtě musí v díle obrátit. Saaha po co možná nejjasnějším vyjádření dojmů z existence světa a ze vzájemných souvislostí světa něho.

Jaroslav Cheben je z těch výtvarníků, kteří o světě a životě opravdu přemýšlejí. Proto není jeho dílo působí jen optimisticky. Vidí pod povrchem tragičnost lidstva i krásu člověka. Výtvarně prostředky jich používá, jsou vlastně velmi prosté, ale právě proto tolik působivé. Filosofické problémy se tu transformují v problémy prostoru, hloubky, světla a jejich vzájemných vztahů, přenesených do dvou rozměrů. Jeho tvorba je citlivě člověku okamžitě srozumitelná, neboť svým způsobem vyjadřuje to, co většina z nás alespoň tuší. A tento srozumitelnost v rádech vyvolávající pocit srozumitelnosti je také důvodem i přímou příčinou konání výstavky. J. Prokop

SOBOTKA, RODNÝ DŮM V. SOLCE
8. 8. - 29. 8. 1976